

بیش اساطیری

تألیف
دکتر داریوش شایگان

انتشارات اساطیر

سرشناسه : شایگان ، داریوش ، ۱۳۱۳ -
 عنوان و نام پدیدآورنده : بینش اساطیری / تألیف داریوش شایگان .
 مشخصات نشر : تهران : اساطیر ، ۱۳۹۱ .
 مشخصات ظاهری : ۱۸۴ ص (انتشارات اساطیر ، ۵۵۴)
 شابک : 3 - 487 - 331 - 964 - 978
 فهرست نویسی براساس اطلاعات فیا
 موضوع : اساطیر ، اسطوره .
 موضوع : زمان - اساطیر .
 ردیفی کنگره : ۹ب۲ش / BL۳۱۱/
 ردیفی دیوید : ۲۰۱ / ۳۰
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۴۵۲۳۴۶

قیمت : ۹۵۰۰ تومان

انشارات اساطیر

بینش اساطیری

تألیف : داریوش شایگان

چاپ اول : ۱۳۹۱

حروفچینی : نصیری

لیتوگرافی و چاپ : دیا

شمارگان : ۱۶۵۰ نسخه

شابک : 3 - 487 - 331 - 964 - 978

حق چاپ برای ناشر محفوظ است .

نشانی : میدان فردوسی ، ابتدای ایرانشهر جنوبی ، ساختمان ۱۰ (پلا ۸)

تلفن : ۸۸۲۱۴۷۳ - ۸۸۳۰۰۱۴۸ - ۸۸۳۰۱۹۸۵

فهرست مندرجات

□ سخن ناشر	۷
------------------	---

فصل اول بینش اساطیری ۴۶ - ۱۱

۱. چرا بینش؟	۱۲
۲. میت بن بخشیدن است	۱۶
۳. نقطه مرکزی هستی	۲۶
۴. تجلی نومن	۲۹
۵. هماهنگی اضداد	۳۵
۶. تجلی هنر در نومن	۳۶
۷. برخورد با نومن	۳۹
۸. مظهر تمامیت و ناخودآگاه من	۴۴

فصل دوم مبانی اساسی بینش اساطیری ۶۰ - ۴۷

۱. نظام خاص اساطیری	۴۷
۲. بُعد اتصال	۵۰
۳. علیّت در بینش اساطیری	۵۲

۴. تقارن معنی دار..... ۵۵
۵. همدمی سحرآمیز..... ۵۹

فصل سوم

مفهوم زمان در بینش اساطیری

۶۱-۱۰۸

۱. زمان اساطیری..... ۶۱
۲. شکاف زمان..... ۶۴
۳. زمان در ادیان جهان..... ۶۵
۴. زمان در ایران قدیم..... ۶۶
۵. زمان در هند..... ۷۳
۶. افسانه مورچه‌ها..... ۷۷
۷. مایای ویشنو..... ۸۲
۸. زمان در یونان..... ۸۷
۹. زمان در چین..... ۹۵
۱۰. زمان تاریخی در مسیحیت..... ۹۸

فصل چهارم

مفهوم مکان در بینش اساطیری

۱۰۹-۱۸۱

۱. مفهوم مکان در چین..... ۱۰۹
۲. انطباق اعضای انسان و اجزای جهان..... ۱۱۳
۳. قوه متخیله و فضای اساطیری..... ۱۱۵
۴. علم تأویل..... ۱۲۰
۵. ماندالا و جغرافیای اساطیری..... ۱۲۲

۶. یانثرا ۱۲۴
۷. جمع اضداد ۱۲۴
۸. البرز، کوه اساطیری ۱۲۶
۹. خورنه ۱۲۶
۱۰. ناکجا آباد ۱۲۷
۱۱. کوه قاف ۱۲۷
۱۲. کوه مرز ۱۲۸
۱۳. اوتارا کرور، بهشت کاملان ۱۲۸
۱۴. میت و آرکتیپ ۱۲۹
۱۵. صورت ازلی فرهنگ ایرانی ۱۳۴
۱۶. بُعد ازلی قاجعه کربلا ۱۳۷
۱۷. مفهوم آرکتیپ و میت در مکتب روان‌شناسی اعمال ۱۳۸
۱۸. آرکتیپ ۱۴۰
۱۹. شکل ابتدائی آرکتیپ ۱۴۴
۲۰. بزرگ مادری ۱۴۴
۲۱. نبرد با اژدها ۱۴۵
۲۲. دوره بختگی ۱۴۵
۲۳. ناخودآگاهی جمعی ۱۴۶
۲۴. مانا، خدا، ناخودآگاه ۱۴۷
۲۵. ندای میتوس ۱۴۸
۲۶. میت، لوگوس و خاطره ازلی ۱۵۱
۲۷. خاطره ازلی یا منه موزینه ۱۵۹
۲۸. بیضه زرین ۱۶۱
۲۹. احیای خاطره ازلی ۱۶۶
۳۰. میت و کلام آفریننده ۱۶۷
۳۱. ظهور کلام در هند ۱۶۸

۳۲. أم، کلام مقدس ۱۶۹
۳۳. چهار درجه ظهور صوت ۱۷۲
۳۴. کوندالینی و اشراق کلامی ۱۷۴
۳۵. هفت مرحله بیداری ۱۷۷
۳۶. عالم صغیر ۱۷۸
۳۷. علم بی واسطه حضوری و اشراقی ۱۷۹
۳۸. جنبه کیمایی کلام در عرفان اسلامی ۱۷۹
۳۹. هفت لطیفه وجود ۱۸۰
۴۰. انسان کامل ۱۸۱

سخن ناشر

از آن جایی که بشر زادهٔ آرزوست و مرا هم آرزوهای دور و دراز فراوانی در عرصهٔ نشر است که یکی از آنها احیا و انتشار مقاله‌ها و رساله‌های چاپ شده در نشریات ادواری گذشته است به صورت کتابهایی مستقل، که با وجود قدمت زمان تألیف، نه تنها هنوز اعتبار خود را دارند، که به علت مأخذبودن و الگو بودن در تحقیقات ایرانی، بلکه اهمیت آنها بیشتر هم شده است. و از این دست کتابها قبلاً در عنوان معنی عشق در نظر مولانا تألیف دکتر عبدالغفور روان‌فرهادی و طریق عشق اثر استاد بدیع‌الزمان فروزانفر نشر شده است.

در نگاهی دوباره که چندین پیش به دورهٔ شش جلدی الفبا داشتم توجهم به این مقاله و مقاله قیامت و لعاد در عرفان اسلامی و هندو جلب شد. آنها را خواندم. دریافتم که با گذشت زمان نه تنها از اعتبار آنها کاسته نشده است، بلکه به واسطهٔ گسترش مطالعات و تحقیقات در زمینهٔ ادیان و آیین‌ها اعتبار آنها بیشتر هم شده است، که نمونه‌ای است از تالیفی از چهل سال پیش، و اینکه چنین کنند بزرگان چو کرد باید کار و این بود که تصمیم به انتشار آنها با کسب اجازه از جناب آقای دکتر شایگان در کسوتی تازه و برانده گرفته شد. دربارهٔ دکتر داریوش شایگان گفتن و نوشتن این حقیر، عرض خود بردن

است و زیرهٔ کال به کرمانیان نمودن. که ایشان بی‌نیاز از شناساندن است. اما دربارهٔ این کتاب، گفتنی است که اصل آن نزدیک به چهل سال پیش به عنوان مقاله‌ای در گاهنامهٔ الفبا شمارهٔ ۵ به شماره ثبت ۱۶۸۰ کتابخانه ملی مورخ ۱۳۵۳/۱۲/۲۷ که مؤسسه انتشارات امیرکبیر انتشار می‌داد و شش شماره منتشر شده بود، در صفحات ۸۳-۱ چاپ شد و بعد در ضمن کتاب «بت‌های ذهنی و خاطره ازل» درآمده بود. این رساله نه تنها در زمان انتشار، بلکه پس از گذشت فریب به چهل سال از زمان انتشار آن هنوز که هنوز است

تاز و تازه است و موضوع آن مورد نیاز محققان و دانش‌پژوهان که خصوصاً دربارهٔ شناخت و بینش اساطیری در زبان فارسی منابع و مآخذ بسیار بسیار اندک است. و انتشارات اساطیر هم که یکی از اهداف خود را توسعهٔ منابع مطالعات دربارهٔ اسطوره‌ها و اساطیر بطور عام قرار داده است به دلیل اینکه شناخت اساطیر، به شناخت روشن‌تر سرگذشت آدمیان، نیاکان، تاریخ و آیین آنها می‌انجامد و این رساله در این مورد بخصوص از امهات است، و مهم‌تر اینکه تالیفی است به قلم اندیشمندی ایرانی که متفکری است در پهنهٔ جهانی، و این همه دلیل آنکه این اثر به صورت مستقل و با هویت تازه انتشار یابد و مطالب آن از نو عرضه گردد.

این چاپ با حروفچینی و تزیینی تازه تقدیم می‌گردد. فصل بندی و بیشتر تیتراها از اهتمام‌کننده است و برای مزید فایده نمایه اشخاص و اماکن و اصطلاحات هم به آن افزوده شده و شد این که تقدیم دانش‌پژوهان می‌شود.

تهران ۱۳۸۹/۳/۳۰

ع. جریمه‌دار